

– Надявам се, че не се каниш да отидеш на днешната родителска среща – казва дъщеря ми и аз отговарям, че възнамерявам задължително да го направя, защото майка ѝ ме е помолила да отида и аз, естествено, ще изпълня молбата ѝ.

– Искаш ли да питам за нещо по-специално? – питам я. – Доволна ли си от учителите? Подклаждат ли те интереса ти към ученето. Карат ли те да играеш физкултура, когато си неразположена?

Тя ме гледа така, сякаш съм смахнат.

– Ще ти бъда много благодарна, ако не отидеш там – казва тя.

Аз обаче отивам на родителската среща. Първо, защото жена ми ме е помолила за това, и второ, за да бъдат избегнати упреците, че, видите ли, родителите на Нора се отнасят несериозно към училищните проблеми. Веднага заставам нащрек, защото срещата е подозрително добре организирана. На дъската е написан дневният ред, на чиновете има табелки с имената на учениците. Сядам на мястото на Нора на първия ред до прозореца и се напъвам. Има поне десетина години, откакто да се седи на първия чин престана да се смята за престижно от младежта, но аз разбирам, че да спечели място на първия чин и да е най-добра във всичко, е въпрос на чест за Нора. Класната ръководителка, жена на петдесетина години, казва отначало, че класът притежава небивал потенциал, че толкова добър клас не е виждала през всичките години на работата си в сферата на образованието. След това обяснява какво учат сега и преминава към предстоящата скоро екскурзия до

Прибалтика. Въпреки че повече от година класът е продавал вафли през голямото междучасие, от всеки ученик се иска да даде и три хиляди крони.

– Разбирам, че искам твърде много – казва тя, – и участието в екскурзията е доброволно, но имайте предвид, че децата ще посетят и Талин, и Вилнюс. – Много интересни градове, доколкото схванах. – Там могат да задълбочат познанията си по история, да научат много за войната и за Съветския съюз, а за такъв добър клас като нашия екскурзията ще е наистина златна мина, защото видяното и чуто ще е полезно за децата още много пъти. Това са и доклади, и стенвестници, и албуми, а освен това на такива екскурзии се завързват приятелски отношения за цял живот.

Повдига се въпросът за алкохола. Вдигам ръка и предлагам да се разреши на децата да си пийват. Идеята не се харесва на останалите родители.

– Чуйте ме – призовавам ги. – Нека малко охладим юздите. Нека се напият до загуба на съзнанието, така че да се върнат в хотела на зазоряване, едва стоейки на крака. Оказваме мечешка услуга на децата си, като ги контролираме прекомерно – казвам, но не срещам разбиране. Дори нещо повече, оставам с впечатлението, че сякаш съм предложил нещо лудо, абсурдно, такава глупост, която няма отношение към живота на тези благородни хора. – Ето че се загрижихме. Каквото и да става – веднага велосипедните каски и средствата за детската безопасност. Лично на моята дъщеря ѝ се разрешава да пие, колкото може – казвам упорито накрая и всичките родители извързват погледите си от мен.

При обсъждането на точка „Разни“ предлагам да

се включат в учебната програма основите на стокообмена.

– Младежта трябва да се учи, колкото се може по-активно, да си разменя неща и услуги, а не да ги купува. От това зависи бъдещето на Земята – казвам аз. – Не човекът владее Земята, а е обратното. Цветята са наши сестри, а конете, орлите, да не говоря за лосовете – наши братя. И как може човек да купува или продава каквото и да било? На кого принадлежат топлината на въздуха или шумоленето на вятъра в листата? Движещият се в дърветата сок носи спомена за онези, които са живели преди нас. В ромоленето на ручея звънти гласът на баща ми и на неговия баща. И така нататък. Ние трябва да внушим на децата, че почвата, по която стъпваме, е наторена с прахта на нашите предци и както ние постъпваме със земята, така ще постъпят после и с нас, така че, плюейки на земята, ние плюем върху себе си. И между другото, след като вече съм взел думата, не иска ли някой от вас да размени малко плодове срещу месо от лос? – Вадя от раницата си къс, около два килограма, и го слагам на чина. – Чудесно месо – казвам. – Сочно, опушено. А в замяна ми трябва само грозд банани или малко други плодове, подходящи за детска градина.

Докато трае родителската среща, никой не проявява интерес към сделката, но след нея към мене се приближава бащата на една от най-добрите приятелки на Нора, също гордост на класа, и казва, че взима месото. С колата му отиваме до бензиностанцията, той влиза в магазина и се появява с пакет, пълен с различни плодове, а след това ме откарва до нас. По пътя споделя наблюдението си, че съм се променил, и предпазливо се интересува с какво се занимавам

сега. Вижда се, че е чул това-онова от своята дъщеря отличничка.

– Преместих се в гората – казвам. – Напуснах работа и се заселих в гората. Това бе най-разумното, което можех да направя.

Той кимва.

– Гората е коварна – напътства ме, докато слизам от колата му, – така че бъди предпазлив.

– Греша – отговарям. – Гората е добродушна и дружелюбна. Морето е коварно. И планините. А гората е предсказуема и дразни в пъти по-малко, от което и да е друго място на света. Да се разчита на морета, на планините или на другите хора не може по никакъв начин, а ето че човек може спокойно да повери живота си на гората. – Защото – казвам – гората чува и възприема. Тя не руши нищо, а само сади и отглежда. Гората разбира всичко и съвместява всичко.

– Ясно – казва той. – Но все пак се пази.

– И ти също – отговарям.

Когато се прибирам вкъщи, Нора вече е сложила Грегус да спи и сега тя гледа телевизия. Върви документален филм за това как работата над филма е сплотила за цял живот екипа на „Властелинът на пръстените“. Сега, когато снимките са приключили, всичките те скучаят ужасно един без друг, а някои са изпаднали в депресия и не намират в себе си сили за нови проекти. Виждам, че на Нора ѝ е тежко да слуша това. Тя обаче реагира с бегла усмивка на разказите на артистите за смешните и трогателни моменти в мобилните гримьорни и на снимачната площадка. Животът на екипа не може да се нарече сладък. Постоянно им се е налагало да стават по тъмно и да търпят по няколко часа, докато поставяли върху кра-

ката им хобитски лапи, но Питър, тоест режисьорът, винаги намирал време да ободри всеки, да му каже колко е талантлив и незаменим и то при положение че самият той буквално е живеел с великия епос и мислел само за едно: как най-добре да организира този или онзи епизод, за да уважи многобройните поклонници на Толкин по целия свят и да не нарани чувствата им. Изключителна личност е този Питър. Голям, приличащ на плюшено мече, симпатяга и при това дяволски талантлив и нормален мъж. Аз, изглежда, съм устроен различно от него. От мене никога не би станал режисьор. Представете си само колко кристално ясно човекът трябва да си представя бъдещия филм, за да загуби година от живота си за неговото изпълнение въпреки всичките препъникамъни и пречки и каква енергия е необходима, за да се принуди тълпа от съвсем различни хора да се раздаде на сто процента, макар че представата ѝ за филма да е обикновено много далече от тази на режисьора. Това би било пълно безумие. Артистите биха ме мразили толкова много, колкото и аз тях. Самият аз не бих могъл да се отнасям сериозно към тази история. Батална сцена между измислени същества? Що за глупости?! Старанията ми на снимачната площадка биха предизвикали ненавист и подозрения и филмът също би се изпълнил с ненавист и подозрение. И не би получил нито един „Оскар“. И показателно образцовите тийнейджъри не биха се наредили на опашка за билети за премиерата.

На всички страшно им е провървяло, че не аз съм заснел „Властелина на пръстените“ и че въобще не съм заснел нито един филм. „Какви юнаци са все пак хората – ми идва на ума. – Познават добре работата

си, умело постигат поставените цели. Светът около мене остава във властта на идеите за успех и само аз съм отпаднал от гонката.“

– Как мина родителската? – най-накрая пита Нора.

– Много добре мина – отговарям аз. – Казват, че се каните да ходите на екскурзия. Интересно.

Тя кимва, а на екрана Лив Тайлър говори за елфския език. Оказва се, че не е било лесно да се научи. Мога да си го представя. Той не е просто мъртъв, той никога не е съществувал никъде, освен във въображението на неуморимия англичанин.

– Елфският е фантастично красив език – казва Нора.

– Няма никакво съмнение – отговарям.

– На него могат да се кажат думи, които не можеш да кажеш на другите езици – продължава тя.

– Какво например? – интересувам се.

– Например: „Обичам те“. На норвежки това звучи патетично, а и на английски на практика – също, както разбрах след време. А на езика на елфите тези думи звучат божествено.

– Напълно е възможно – казвам. – Колко често обаче на хората на твоята възраст им се налага да кажат на някого, че го обичат? – питам.

– Какво разбираш ти от това?! – отговаря Нора.

– Нищо – казвам, – затова и питам.

– Виждаш ли, човек може да се влюби, дори и когато е съвсем млад – заявява с неприязнен тон.

– И в кого може да се влюби тогава? – питам.

– В любимия – отговаря Нора.

– Ха, ха! – смея се в отговор.

– Или в Питър Джаксън – продължава тя.

Дори и на задника ми му е смешно.